

Матеріали до підсумкового контролю знань студентів

з дисципліни «Земельне право»

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання студентів за семестр, яке здійснюється в університеті у формі заліку та екзамену.

Мета контролю знань. Процес навчання у вищому навчальному закладі спрямований на вирішення навчально-виховних завдань, кожне з яких характеризується дидактичною завершеністю. Обов'язковим компонентом цього процесу є контроль знань, умінь та навичок, тобто перевірка його результативності. Головна мета контролю як дидактичного засобу управління навчанням забезпечення його ефективності шляхом приведення до системи знань, умінь, навичок студентів, самостійного застосування здобутих знань на практиці, стимулювання навчальної діяльності студентів, формування у них прагнення до самоосвіти, самоперевірки, самооцінки роботи викладача.

Контроль знань студентів передбачає: *перевірку* - виявлення рівня знань, умінь і навичок; *оцінку* - вимірювання рівня знань, умінь і навичок; *облік-фіксування* результатів у вигляді оцінок у журналі навчальних занять, відомостях.

Функції контролю. *Освітня (навчальна)* повторення та систематизація знань студентів; закріплення знань, умінь, навичок; усвідомлення навчального матеріалу. *Виховна* - систематична підготовка до занять; самооцінка знань; формування позитивного ставлення до навчальної діяльності. *Розвиваюча* - розвиток навичок логічного мислення, зокрема аналізу і синтезу, порівняння і узагальнення, абстрагування і конкретизації,

розумової діяльності, мови, пам'яті, уяви, уваги. *Діагностична* - виявлення успіхів та недоліків у знаннях, уміннях і навичках студентів; встановлення причини і шляхів їх усунення; визначення заходів, спрямованих на поліпшення успішності. *Стимулююча* - схвалення успіхів студента сприяє розвитку в нього спонукальних мотивів до навчання. *Оцінювальна* - об'єктивна оцінка знань, умінь і навичок студентів сприяє кращому навчанню. *Управлінська* - на основі контролю визначається етап успішності студентів, що дає змогу запобігти неуспішності або подолати її.

Підсумковий контроль - це перевірка засвоєння дисципліни або значної її частини.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів.

Матеріали до підсумкового контролю знань студентів з дисципліни «Земельне право»

Питання з навчальної дисципліни «Земельне право» (для іспиту).

1. Поняття земельного права та його місце у правовій системі України.
2. Предмет та методи земельного права.
3. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин.
4. Принципи земельного права та їх характеристика.
5. Співвідношення та взаємодія земельного права з суміжними галузями правової системи України.
6. Особливості, етапи здійснення та правові наслідки сучасної земельної реформи.
7. Поняття, особливості та класифікація джерел земельного права.

8. Конституційні основи земельного права.
9. Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел земельного права: класифікація, особливості.
10. Рішення Європейського суду з прав людини як джерела земельного права.
11. Рішення та висновки Конституційного Суду України як джерела земельного права.
12. Система і повноваження органів управління у галузі використання, охорони та відновлення земель.
13. Планування використання земель.
14. Контроль за використанням та охороною земель.
15. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних одиниць.
16. Правове регулювання моніторингу земель та ґрунтів.
17. Порядок ведення Державного земельного кадастру.
18. Правове забезпечення зонування земель.
19. Поняття, види та особливості прав на землю.
20. Особливості децентралізації у сфері земельних відносин.
21. Особливості та зміст права власності на землю.
22. Право власності на землю Українського народу.
23. Право державної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
24. Підстави та порядок виникнення права державної власності на землю.
25. Особливості права власності на землю іноземних держав.
26. Особливості права власності на земельні ділянки іноземців та юридичних осіб, створених та зареєстрованих відповідно до законодавства іноземної держави.
27. Підстави та порядок припинення права державної власності на землю.
28. Право довірчої власності на земельні ділянки: особливості здійснення.
29. Право комунальної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.

30. Особливості правового режиму земель об'єднаних територіальних громад.
31. Підстави та порядок виникнення права комунальної власності на землю.
32. Підстави та порядок припинення права комунальної власності на землю.
33. Право приватної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
34. Підстави та порядок виникнення права приватної власності на земельні ділянки.
35. Підстави та порядок припинення права приватної власності на землю.
36. Характеристика права спільної власності на земельну ділянку.
37. Юридична природа ринкового обігу земельних ділянок та прав на них.
38. Поняття та основні риси приватизації земель.
39. Особливості порядку безоплатної передачі земельних ділянок у власність громадян.
40. Особливості та порядок набуття права власності на землю на конкурентних засадах.
41. Підстави для примусового припинення прав на земельну ділянку.
42. Особливості відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності.
43. Особливості викупу земельних ділянок для суспільних потреб.
44. Права та обов'язки власників земельних ділянок: сутність та класифікація.
45. Особливості переходу права на земельну ділянку у разі набуття прав на об'єкт нерухомого майна, об'єкт незавершеного будівництва, що розміщені на ній.
46. Порядок продажу земельних ділянок державної та комунальної власності громадянам та юридичним особам.

47. Особливості набуття права на земельну ділянку за давністю користування (набувальна давність).
48. Особливості набуття права власності на землю на підставі цивільно-правових угод.
49. Основні етапи формування земельної ділянки як об'єкта цивільних прав.
50. Державна реєстрація земельних ділянок.
51. Державна реєстрація речових прав на земельну ділянку: суб'єкти та процедура.
52. Загальна характеристика права землекористування та його класифікація.
53. Право постійного землекористування: суб'єкти і об'єкти.
54. Особливості та порядок надання земельних ділянок у постійне користування.
55. Підстави та порядок припинення права постійного землекористування.
56. Поняття та юридичні ознаки оренди землі.
57. Особливості оренди земель державної та комунальної власності.
58. Особливості оренди земель приватної власності.
59. Процедура поновлення договору оренди земельної ділянки.
60. Особливості внесення змін та припинення договору оренди земельної ділянки шляхом його розірвання.
61. Особливості виникнення права оренди на конкурентних засадах.
62. Підстави припинення права оренди земельної ділянки.
63. Особливості правового регулювання суборенди земельної ділянки.
64. Права та обов'язки землекористувачів: сутність та класифікація.
65. Поняття та класифікація гарантій прав на землю.
66. Способи та форми захисту прав на землю.
67. Земельні спори: поняття, особливості, види.
68. Система та компетенція органів, що вирішують земельні спори.
69. Поняття та види обтяжень прав на землю.

70. Поняття та класифікація обмежень прав на землю.
71. Земельні сервітути: поняття та класифікація.
72. Порядок встановлення та припинення земельних сервітутів.
73. Поняття правового режиму земель.
74. Особливості та порядок зміни цільового призначення земельної ділянки.
75. Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення.
76. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення.
77. Особливості обігу земель сільськогосподарського призначення.
78. Особливості використання земель сільськогосподарського призначення громадянами.
79. Суб'єкти права сільськогосподарського землевикористання та їх правовий статус.
80. Правові засади права землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення.
81. Правова природа нерозподілених земельних ділянок та невитребуваних земельних часток (паїв).
82. Відшкодування втрат лісогосподарського виробництва.
83. Правовий режим особливо цінних земель.
84. Поняття, суб'єкти та об'єкти правової охорони земель.
85. Правове регулювання відновлення земель.
86. Рекультивація земель.
87. Консервація земель.
88. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів.
89. Поняття, склад та особливості використання земель житлової та громадської забудови.
90. Поняття та специфіка використання земель, що особливо охороняються.

91. Поняття та склад земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.
92. Поняття, склад та загальна характеристика земель лісогосподарського призначення.
93. Форми використання земель лісогосподарського призначення.
94. Специфіка правового режиму земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення
95. Правовий режим земель оборони.
96. Поняття, склад та особливості використання земель водного фонду.
97. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства: поняття та види.
98. Самовільне зайняття земельної ділянки: ознаки та правові наслідки.
99. Підстави та особливості відшкодування збитків власникам земельних ділянок і землекористувачам.

2. Нормативно-правові акти:

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель: Закон України від 19 жовтня 2022 року № 2698-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-IX#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 12 травня 2022 року № 2247-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану : Закон України від 24 березня 2022 року № 2145-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>.

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР № 132/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>

Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. у новій ред. від 08.02.2006 р. № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 р. № 2807-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text>

Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17.11.2009 р. № 1559-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-17#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України від 28 квітня 2021 р. № 1423-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення : Закон України від 31 березня 2020 р. № 552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>

Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07.02.2002 р. № 3059-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text>

Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>

Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>

Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012р. № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>

Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів: Закон України від 09.07.2010 р. № 2480-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2480-17#Text>

Про меліорацію земель: Закон України від 14.01.2000 р. № 1389-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1389-14#Text>

Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 р. № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14#Text>

Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. в ред. від 05.11.2003 р. № 1211-IV. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 р. № 2781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>

Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>

Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>

Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 05.06.2003 р. № 899-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-15#Text>

Про порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.1993 р. № 284. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-93-%D0%BF#Text>

Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>

Про розміри і порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.11.1997 р. № 1279. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1279-97-%D0%BF#Text>

Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

3. Література

Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку: *колективна монографія* / за ред. д.ю.н., проф. А. П. Гетьмана та д.ю.н., проф. Т. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. 576 с.

Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні : *колективна монографія* / відп. ред.: Т.Є. Харитонова, І.І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722с.

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 16 : Земельне та аграрне права / редкол. : М.В. Шульга (голова), В.В. Носік, П.Ф.Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 696 с.: іл.

Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: *монографія*. Одеса: Юридична література, 2016. 398 с.

Земельне право: підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін.; за ред. М.В. Шульги. Харків: Право, 2013. 520 с.

Ігнатенко І. В. Правове забезпечення зонування земель у межах населених пунктів: *монографія*. Харків: Видавництво «Фінарт», 2014. 274 с.

Каракаш І.І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси в Україні : монографія. Одеса : Юридична література, 2017. 438 с.

Лісова Т.В. Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні проблеми : монографія. Харків: Юрайт, 2020. 396 с.

Мельник Н. О. Правові засади відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва: монографія. Харків: Право, 2016. 181 с.

Федчишин Д.В. Правове забезпечення використання та охорони земель громадської забудови: монографія. Харків: Видавництво «Фінарт», 2015. 248 с.

Федчишин Д.В. Реалізація та захист земельних прав в Україні: проблеми теорії та практики : монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 418 с.

Харитоновна Т. Є. Здійснення прав на чужі земельні ділянки в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 424 с.

Хомінець С.В. Правове забезпечення підвищення родючості ґрунтів: монографія. Харків: Видавництво «Фінарт», 2015. 169 с.

4. Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL: <https://land.gov.ua/>

5. СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри земельного та аграрного права. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/77-kafedra-zemelnogo-ta-agrarnogo-prava.html>